

ادبیات تطبیقی در ایران: چالش بینارشته‌ای

سخن سردبیر مهمان

چکیده

در دنیای پیشرفته و پیچیده امروز مطالعات بینارشته‌ای اغلب در واکنش به مشکلات درهم‌تنیده اجتماعی و علمی شکل می‌گیرد. پیش‌نیاز این مطالعات هم‌اندیشی و هم‌افزایی پژوهشگران حوزه‌های مختلف دانش آکادمیک است. ادبیات تطبیقی، که مطالعات بین‌زبانی، بین‌فرهنگی و بینارشته‌ای را دربرمی‌گیرد، در فضای دانشگاهی ایران رفته‌رفته جای خود را باز می‌کند اما در مسیر ارتقا به رشته‌ای دانشگاهی با موانع بسیاری مواجه است. ادبیات تطبیقی مستلزم شناخت و تعامل با دیگری است. بدون تردید، پژوهشگر مطالعات بین‌رشته‌ای به تخصص در چند رشته علمی و تسلط بر انواع روش‌های تحقیق نیاز دارد که فقط با کار گروهی تحقق می‌یابد ولی در دانشگاه‌های ایران طرح‌های پژوهشی گروهی غالباً به‌فرجام نمی‌رسند. گاه علوم میان‌رشته‌ای در دانشگاه‌های ایران به تکرار رشته‌های تقلیل می‌یابند تا راحت‌تر بتوان آن‌ها را در چارچوب نفوذناپذیر نظام اداری دانشگاهی گنجانند. ادبیات تطبیقی و پژوهش‌های بین‌رشته‌ای نیازمند پذیرش چندصدایی و مسئله‌مندزایی است که در دانشگاه‌های ایران کمتر به آن توجه شده است. حاصل این وضعیت، خواسته یا ناخواسته، عزلت‌نشینی اهالی علوم انسانی، به‌طورکلی، و دانش ادبی، به‌صورت خاص، در دانشگاه‌های ایران بوده است. برشمردن چالش‌های مطالعات بین‌رشته‌ای در ایران نباید به نادیده گرفتن تلاش‌های پژوهشگران ایرانی منجر شود. نمونه‌های ارزنده‌ای از پژوهش بین‌رشته‌ای در شش شماره مجله **مطالعات بین‌رشته‌ای ادبیات، هنر و علوم انسانی** به زبان فارسی به چاپ رسیده است و این شماره، یعنی شماره هفتم، برای بار نخست به زبان انگلیسی منتشر می‌شود. طیف گسترده تخصص‌های اعضای هیئت تحریریه بین‌المللی مجله، درهم‌تنیدگی علمی موضوع مقالات این شماره که شامل ادبیات، زبان‌شناسی، جامعه‌شناسی، بوم‌شناسی، فلسفه و غیره است و تمرکز بر ادبیات جهان، دیدگاه چند بعدی و بین‌رشته‌ای مجله را انعکاس می‌دهند. امید است انتشار پژوهش‌های بین‌رشته‌ای ادبیات تطبیقی به زبان‌های مختلف، علاوه‌بر پاسخی به نیازهای جامعه فناورانه امروز بتواند در جهت تقویت گفت‌وگو و همکاری‌های بین‌المللی در چشم‌انداز دانشگاهی ایران مؤثر باشد.

واژه‌های کلیدی: ادبیات تطبیقی، پژوهش بین‌رشته‌ای، آسیب‌شناسی، ادبیات جهان

سردبیر مهمان

لاله آتشی

عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز